

Els "chicos" de las brigadas

El ministeri Villaverde ha caygut al compàs de las fullas. Ja feyan masses dias qu'els ministres rayadillos, com els soldats qu'en- viavam a las colonias, s'aferravan a la pol- trona ministerial y, vestits d'istiu, no podém extranyar que la tardor els hi hagi enramat las mans y tinguin d'haver deixat caure las carteras en mans dels mauristas. Els repu- blicans únics, que son la gent més infanti- vola que corre per aquesta Espanya, per tal motiu, están com nens ab sabatas novas; no n'hi ha per menos, si's te en compte que des- prés d'en Maura vindrà un altre polítich qual- sevol, dich, vindrà la república, aquesta re- pública qu'es fa esperar més que la grossa de Nadal, que la esperan la meitat dels espanyols... y els altres. Si jo fos caricaturista m'hi abonaria a n'aquesta espera. Cada set- mana ne faria una caricatura diferenta... que sempre fora la mateixa. Ab un republicà y una cadira ne tindria prou; un cop foran a la dreta, l'altre a l'esquerra y l'altre al mitj, sempre ab gesto diferent, però sempre'l repu- blicà esperant la república... sentat, qu'es la manera més còmoda d'esperarla. ¡Y jo que voldria que vingués aviat pera ferme un tip de riure! Menos mal, qu'are per are, puch anarme entretenint lleigint els extractes de las sessions del Congrés ahont s'hi fa gran gasto de oratoria cursi. L'altre dia en Sal- merón Krausse s'hi alabava de haver mort al ministeri Villaverde. Gran puñado son tres moscas que dihen per allí. Mentre matí mi- nisteris pera donar vida a altres com ha fet, la seva feyna será la den Jafá que desleja ab els peus lo que feya ab las mans. En Nicola sito podrá haver mort a n'els rayadillos, però el ministeri Maura no sabem pas ahont hauria aparegut a no ser el furor obstruccionista dels republicans. El remat, qu'es creya que desfet aquest ministeri presenciariam la re- prise de la Gloriosa, tindrà que fer un compàs d'espera que será preludi dels altres compassos que vindrán a seguit. Però a n'els republicans únics no'ls hi fa por qu'el remat se cansi de esperar. Son gent de recursos (no pecuniaris) aixó no se'ls hi pot quitar. Aquí, tenen una Casa del pueblo al taller, que ben teixida, els farà anar tirant un grapat de temps. Are, inauguració d'aixó, després, pri- mera pedra d'alló, més tart, el teatre lliure y l'estreno del orfeó, total: un grapat de fes- tas republicanas que mantindrán el caliu re- publicanesh que donarà gust acostarshi. Y a tot aixó es pot anar afermant l'amistansament ab els senyors guerreros, y la república... al caer. Que caygui y que no's fassi mal, perque d'aquesta república unitaria militarista, el catalanisme ne pot esperar molt. Tant, que jo crech que si no fos perque es exposat el precipitar els aconteixements, valdria la pena de que'ls hi trevallessim el suro y els hi fes- sim d'alsaprem. Cosas veredes d'aquesta re- pública (si veredes la república) que farán fa- blar las piedras. Y are que dich de pedras ve com un tirabuquet el parlar dels trevalladors chicos ó dels chicos-trevalladors, per més que sembli que aquestas dugas paraulas es don- guin patacadas, que si que se'n donan. A n'a- quests chicos que, nominalment, ora picavan pedra, ora empedravan carrers, ora eran es- combriaires y ora pro nobis y que fent tot aixó nominalment, cobraven en efectiu del Ajuntament barceloní, sembla que se'ls hi há acabat la moma y com que (mal m'está el dirho) els concejals catalanistas, que son els que per are fan quelcóm de bo a Ca la Ciut- tat, han extirpat l'abus, els colegs d'enfrente l'has emprenen de nou contra'l catalanisme, que si no hi estessim fets ens farien mella. Es admirable el culis que gastan per tot dia aquestes colegs barcelonins. A n'ells, deixeu- los fer y desfer a dreta y esquerra y tot anirà com una seda, però aixó si, no'ls hi desco- briu may cap manyagueria dels seus chicos, perque a las horas pobre del que s'atreveixi a ferho, qu'els posarán cual digan dueñas y el catalanisme rebrá de retop. Per sort, aquests chicos qu'els considerém tan pobres chicos com aquella pobre chica de la «Gran-via», ja no fan por ni a la quitxalla. Si els Menchetes y els Elias de Molins necessitan redactors que s'els paguin y qu'els paguin bé, que la Pubilla prou feyna tindrà pera poguer pagar als administradors que l'hi han sortit en l'úl- tima fornada.

CARRETER XERRAIRE.

A en K. O. K. de ¡Cu-cut!

Colega: al anar dissapte a la nostre Redacció, ab la natural sorpresa, m'entregan un sobre groch ab una olor de gerdénas

que sort que ab el mocador vaig contenir la bravada, puig del contrari, crech jo que queya desvanecido per la forsa de la olor. Refet de la sotregada, vaig armarme de valor per esbrinà aquell misteri perque alló era misteriós y vaja, jo... no soch guapo pro tampoch soch un Junoy y cartetas perfumadas... ¡nada qu'em vaig fe ilusions! La vaig descloure ab cuydado y... ¡adiós pensamientos d'amors! alló era un recurs de queixa, que per estalviar rahons copio aquí, perque s'en prengui la part que n'hi correspon:

«Señor Q. K. de LA TRALLA: Creyendo poder contar con su proverbial finura y caballerosidad, las firmantes, ofendidas en su honor y dignidad por un semanario de esta donde firma un tal K. O. K., requieren su firme apoyo para que haga usted constar su protesta, por lo dicho con grosería sin par por el señor precitado. ¡Por qué ridiculizar las damas de aquesta corte? ¡Por qué escribe dignidad con zeta final? Sin duda porque sabe que al hablar padecemos el defecto de no saber pronunciar las des finales ¡y es justo que por esta nimiedad y tomando por objeto la injusta ley que dictar, respecto a nuestros sombreros, se atrevió un necio de atar, de ser galante se olvide como buen español? ¡Ah! ¡qué diferencia de edades! Si esto llegara a pasar en tiempos de los Felipes, no faltaría un galán que empuñando la tizona le obligara a retirar su villanía inaudita. ¡Cómo atreverse a insultar a las nobles cortesanas, honra de la capital, prez de España y de sus Indias, siempre dignas de admirar. Pues que. ¡Olvida este poeta el lustre que a España dan de Madrid, las nobles hijas, cuando derrochando sal, prenden airosa mantilla como adorno capilar, y en una tarde de toros nuestra calle de Alcalá, parece un rincón del cielo viendo mujeres pasar? Y se olvidad nuestros derechos y se ataca con afán la dignidad de una dama obligándola a dejar nuestro adorno más preciado, el sombrero colosal, sin mirar que si les gusta ver la mantilla llevar, es muy justo que transijan por caballerosidad con el sombrero; es el modo solo de ser imparcial ¡y aun aparecen... menguados, este clavo a remachar, escritores de provincias! ¡Vive Dios! que esto es pasar. Por las razones expuestas ruegan a usted con afán las firmantes, que defienda su causa con equidad, poniendo co'o a estas plumas tan prontas a manciillar con la burla a nuestro sexo. Miles de gracias, le dan sus humildes servidoras Luisa Gómez, de Liñán, Marquesa de Miravalles; Andrea Pedraza y Saz, Baronesa de Simancas; Juanita de San Román, Marquesa del Pozo-Agrete; María de Torreanaz, Duquesa del Hierro turbio, de Zumaya y de Zaraz».

Llegida aquesta misiva y com que galán ne soch, vaig redactar la resposta que copio a continuació, vegi si li está conforme ó si hi falta algun adop, perque jo d'ortografia no n'estich pas gayre fort.

A las ilustres señoras Luisa Gómez de Liñán, Marquesa de Miravalles; Andrea Pedraza y Saz, Baronesa de Simancas; Juanita de San Román, Marquesa del Pozo-Agrete, María de Torreanaz, duquesa del Hierro-turbio de Zumaya y de Zaraz: Agradezco muy señoras que haigan triado al azar a un servidor, que si es cierto que a golpes soy muy galán, nunca he gastado tizona porque no soy militar, y para vengar agravios, si los quisiese vengar, me haria a golpes de palo que aunque hace muy Marsillach, es el modo más decente de hoy en día por pegar. En demás, yo me parece que se lo han prendido mal, porque si se hais ofendido porque el señor K. O. K. hace un poquitin de broma por hacer reir no más, ¡qué harian si las dijéramos lo que La Publicidad, (que es un papel muy perdido que sale en esta ciudad) dice a las nuestras señoras? ¡Uy! que trabajo a encontrar galanes para vengarlas. De veces, se lee mal y cosas muy inocentes

¡pum! se toman con maldad. A más a más, que me consta que no es malo K. O. K. con menos hiel que un palomo, pero es joven ¿saben?; ya comprenderán que escribiendo a uno le puede escapar algún motivo, que ofenda, no se lo tomen ¡caray! tan a la valiente, hombres!; es preciso hacer de Juan, muchos golpes, sino siempre que uno gozase a chistar seríamos a grapados como los gatos y el can Y aquello de las mantillas, y la calle de Alcalá, aquí no nos hace pieza; los que hablamos catalán, nos amamos más el teatro que la fiesta Nacional. ¡Qué ustedes son muy bonitas? no se lo negamos pas. Yo pienso que habrá de todo. ¡Qué van derrochando sal? ¡Y eso? ¡por qué la derrochan yendo tan cara cual va? ¡Ven? Y después se hacen labios si hablamos de malgastar y nos dicen egoístas. ¡Qué malas que son! ¿verdad? De modo, pues, que quedamos que no las puedo vengar porque Q. K. está conforme con lo dicho por K. O. K. Y ahora no lo prendan fuerte que podrían tomar mal. Manden a este afectuosísimo que en todo las servirá a no ser que me pidieran que faltase a la moral, que eso si que no lo haria que aunque decirlo está mal, soy un chico de mi casa y casado a más a más (1). Les besa a todas las piceses este servidor

Q. K.

“La Campana” y “La Esquilla” explotadoras

Ja sabem que dirán els pobres ceguets d'enteniment: qu'aixó no pot ser. Donchs es; y els en farém quatre quartos pera ensenyansa dels tontos y experienciada dels babaus.

La impremta de La Esquilla y La Campana, (Olm, 8), no volia cedir de cap de las maneras a las humils pretencions dels seus operaris.

La impremta de La Esquilla y La Campana, (Olm, 8), va tenir d'ésser amenassada ab un quart de jornal de vaga per part dels seus caixistas, pera que accedis a donarlos el jornal de nou horas que demanavan.

La impremta de La Esquilla y La Campana, (Olm, 8), no més paga un jornal, als caixistas, de 20 pessetas, quan a casi todas las impremtas els he n'hi donan de 22 a 24.

La impremta de La Campana y La Esquilla, (Olm, 8), cada dos per tres, fa trevallar als seus caixistas horas extraordinarias sense pagalsi cap quarto de més.

La impremta....

Y are veniu parlant de l'egoisme dels burgesos y que si la vostra república donarà aixó ó alló als trevalladors.

¡¡¡Embusteros!!!

¡Ah! Y are, seguint vostres procediments hipòcritas, no feu coacció sobre'ls vostres operaris perque desmenteixin aquets fets, que si ho feu, (que sou capassos de ferho), nosaltres presentarem un escrit ab la firma de respectables obrers qu'aseverarán la veritat d'aquets fets.

¡¡No val a badar!!

Qüestions obrepas

LA TRALLA, periódich popular, qu'aspira a fer entendre al trevallador català, que sas lligitimas aspiracions de millora, trobarian dintre del partit autonomista ample camp en que desenrotllarse, per ésser aquest partit lo verament democrata a Catalunya y, per lo tant, lo més ayment del poble, de tota llibertat y tot progrés.

LA TRALLA, partidaria de qu'es fassi en favor del obrer tot quant justament se pugui fer y desitjosa de demostrarli que las ideas disolvents que predicen aquests falsos apóstols a sou del govern central, no tenen altre finalitat qu'arruinar el comerç y la industria a Catalunya, sumint a amos y trevalladors en la miseria, no pot passar per alt tot lo que afecti de lluny ó d'aprop al noble obrer de la nostre terra, que si enecat avuy per predicas tan enlluernadoras com falsas, tart ó d'hora obrirà els ulls a la rahó y vindrà ab nosaltres a ajudarnos, pera salvar a Catalunya del abím qu'amenassa tragarse l'Estat espanyol.

LA TRALLA vol ocupar-se de detenció de tot quant afecti al obrer, y, al efecte, obra aquesta secció, pregant als obrers qu'ens ajudin en nostra tasca, ja que'n nosaltres trovarán serms defensors y estarem al costat d'ells ajudantlos a obtenir totas quantas reivindicacions siguin compatibles ab los ideals d'ordre, justicia y amor, lemas qu'havian sigut ensenya, aquí a Catalunya, d'amos y trevalladors.

Durant alguns dias es va parlar de la probable vaga dels obrers que torman la Unió de las Arts del Llibre.

Aquesta entitat, en representació dels seus respectius oficis (caixistas y maquinistas d'impremta, litógrafos y enquadernadors y ratlladors) havian presentat varias bases a la aprobació dels seus amos, de las quals, la única d'importancia era la consecució del jornal de nou horas.

Se temia qu'ls amos no acceptessin aytais bases y d'aquí las amenassas de la vaga; vaga qu'ens

(1) Dispensa Oliver.

ha sigut doblement simpática, primer, per la justicia de la demanda que feyan els obrers, y segón, perque la vaga, en tot cas, hauria sigut parcial; es a dir, que sols haurian vagat els trevalladors corresponents als amos que no accedissin a las pretencions de la societat.

No podém per menos qu'aplaudir el bon sentit qu'informava aquesta forma de declararse en vaga, perque a l'hora que no perjudicava als trevalladors ni als amos qu'accedían a sas pretencions, feya possible l'auxili pecuniari dels obrers que trevallassin en vers dels que anessin a la vaga, si aquesta es prolongava massa per culpa del egoisme d'alguns tipógrafos.

Per sort, resulta, que tots els amos han acceptat las bases dels intel ligents obrers que forman la Unió de las Arts del Llibre y aixó ens estolvía de extendrens en consideracions respecte a las demandas presentadas per els aludits trevalladors.

Els felicitem coralment per son triomf y desitjem que l'harmonia que de segur are reinará entre amos y trevalladors de las arts del llibre, siga ferma y duradera.

RAMÓN CAMPANY.

Ball de bastons

Un dels cinch ó sis barcelonins qu'han tingut el gust, el mal gust, el disgust ó el poch gust de comprar l'Almanach de la Esquilla, no sabem si per fentse cantar, ens el há en- viat.

Mil mercès.

L'hem fullejat y diguemhi la nostra.

A la cuberta, un sátiro jugant a billar ab una noya. Si aixó vol dir que l'Almanach d'en Roca-bis es satirich y humorístich, reconeixem qu'el dibuix es intencionat; hi havia necessitat de dirho a la cuberta que'l volúm era satirich y humorístich perque, en tot l'Almanach, no s'hi veu altre humor que'l mal-humor d'en Llopis al sospitar que sols ne vendria quatre ó cinch.

Lo qual ve ratificat en un dibuix d'en Brunet que representa un municipal emportan- sen tota la edició als encants.

De dibuixos no n'está mal, s'ha de reco- neixer.

En Robert, en Brunet y en Llopert, han fet un tour de force, però cal fer constar qu'aquest últim ha sigut el qu'ha ensopagat més... sense caure.

N'hi há un-de dibuix d'en Llopert que representa el gas Strache derrotat pel gas Le- bón. La lletra es d'or de lley y pinta de má mestra (má d'en Llopert) a n'en Roca-doble.

Diu aixis:

«Ab tot y haver mogut tan soroll no s'en ha pogut treure l'aygua clara.»

¿Volén més... ignocencia?

No més hi há en Roca y Roca, a Barcelo- na, que no hagi pogut treure l'aygua clara de la qüestió Strache.

Tots els demés barcelonins, ja l'hem treta y sabem que l'estrachada era una ensarrona- da, republicanisada y qu'está molt ben reven- tada.

¿Ho vols més clar, babau?

Y buscant la nota humorística en el Alma- nach, qu'es com buscar l'agulla en un paller, perque el tal Almanach es més fúnebre qu'en Samaranch, vam troppesar (també sense cau- re) ab unas Notas de la cartera d'en P. del O. y vam dir, per tot te deixó; aquí si que hi haurá la nota humorística. Y hi es, vaja si hi es. Copiem:

«Un avaro tenía una espelma encesa devant d'un mirall.

Y estava tot nerviós per ferli l'efecte de duas y duas espelmas per un avaro es massa gasto.

Per lo qu'es va decidir a apagarla quedantse com queden sempre aquells a qui'ls raca gastar en llum, completament a las foscas.»

Bona nit ¿qué no riuen? Riguin, donchs, riguin; si no riuen are, es quedarán com l'avaró, a las foscas de riure, per que tot l'humor de l'Almanach está'l nivell d'aquesta neulada de'n Canto-dos, que va dir en Doys.

De las tricromias no s'en pot dir mal.

Peró a nosaltres ens agrada més la tricromia que deuen dur a sobre la gent de la «Llibreria Española».

Vermells de rabia, a la cara, grochs d'ane- mia a l'ermilla y blaus de blaus, a l'esquena. ¿Volén millor tricromia qu'aquesta?

La verdadera nota humorística: Y aquesta si que ho es de debó. Preparin tila; beguin- selo. ¿Ja n'han begut? Va: ¡¡¡En Roca y Roca poeta!!!

Renunciém a copiar tota la poesia. Pensin que hi han tans ripis com paraulas.

Final:

Font del amor que brillas ignorada dant frescura a mil tendras ilusions: torrent embrumerat qu'en la cascada enverinas las pasions; Ample riu del goig pur qu'entre las sorras rellicas sens parar. majestuós: ¿per qué ara qu'ets felis a la mort corras? ¿per qué l'engoleix la mort?

¡¡Cursi!!

Si no fossim partidaris de la supressió de la pena de mort, a lo menos qu'et condena-

II MIL PESSETAS!!

al que presenti un

NUMERO CALENDARI

millor qu'el de LA TRALLA qu'es publicarà dissapte vinent.

II ÉXIT, ÉXIT, ÉXIT!!

Del

NUMERO CALENDARI

de LA TRALLA qu'es publicarà dissapte vinent.

II ESTÁ Á PUNT D'AGOTARSE!!

el

NUMERO CALENDARI

de LA TRALLA qu'es publicarà dissapte vinent.

No contindrà cap dibuix d'en Llopart, ni d'en Brunet, ni d'en Robert.
No contindrà cap poesia d'en Roca y Roca, ni cap crítica d'en Costa.
No contindrà cap oda d'en Marquina ni cap plàtica del *Maleta Indulgencias*.
En cambi, publicarà un seguit de treballs artístichs y literaris (tot á dos colors) continguts en *vuyt* pàginas de paper que no es de La Vasco-Belga, que n'hi haurà per llogar cadiras.

¡Adelante, señores, adelante!

Solo cuesta quince céntimos ver este fenomenal

NUMERO CALENDARI

Niños y militares. cinco céntimos.

van, per haver *perpetrat* aquesta poesia, fora á ser guillotinat sis vegades.

Una al natural, com el pèril, y cinch en efígie.

A la coberta del darrera hi há una rata pinyada.

Está en caràcter.

Significa en Roca y Roca rata de comedias francesas.

O en Llopis *espinyanse*'ls... llavis.

Inconsutilitats

Ja feya un grapat de temps qu'els inconsutils de l'altre banda, no's preocupaven poch ni gens de fer propaganda dels ideals autonomistas de Catalunya, ab las sevas bestiesas; y aixó ens sabia forsa greu, puig tota la feyna era per nosaltres y creguin que n'hi há un feix.

Peró are, s'han despertat altre cop en ells las ganas de *desfacer entuerlos y socorrer viudas* y veigin, gayrebé estém decidits a plegar y deixals la feyna á n'ells que ja son prou y ens ho trevallaran ab més resultat que nosaltres mateixos.

¿Causa?

La proposició presentada á la nostre Diputació per evitar la inquisitorial fórmula de servey obligatori.

Fixintme se s'explica un de tants ecos dels pantalons vermells y las polainas xaroladas:

«LA MODERNA CARTAGO

El corresponsal en Barcelona del *Heraldo* de Madrid comunica al popular diari el acuerdo adoptado por la Diputación provincial de aquella, por el cual procede á estudiar la manera de impedir que se establezca el servicio militar obligatorio, y procurar que no vaya á filas ningún hijo de aquella región, como no sea con el carácter de voluntario, mediante la creación de un Montepío para remunerar á los reclutas.

Bien pueden estudiar lo que gusten los catalanes relativo á dicho importante asunto, pero de esto á resolverlo en la forma que desean, dudamos mucho que pueda consentirlo quien de español se precie.»

¡Olé, olé y olé! També feya temps que no haviam sentit aixó del *que de español se precie*, però la *reprise* ens há agradat. Si, señores, no debe consentirlo y... ¡guay del que lo consintiera!

«Es una nueva prueba que quieren dar de su amor á la Patria los que encastillados en su tradicional exclusivismo y ensoberbecidos por las distinciones de que les ha hecho objeto España, á la que en absoluto deben lo que han sido, son y lo que serán, así la pagan estas consideraciones mal tenidas, pues que por ellas se han pospuesto á conciencia los también sagrados intereses de las demás provincias á quienes se les ha convertido en siervas y tributarias suyas.»

Nosaltres, oh cándida, candidesa, ens creyam que lo que eram els catalans, ho deviam al nostre amor al trevall y al progrés, però no; ho devém á Espanya.

Dispensa, Manolo, que no lo sabía.

Seguim la lectura:

«Barcelona, pretendiendo ser de casta privilegiada, lleva á tal grado su punible deseo de aparecer como no española, que aprovecha la más insinua circunstancia que se la ofrece para así demostrarlo. Con insultante desdén considera que sus naturales son de una raza superior para que puedan codearse con los de las demás regiones en las filas del ejército, é intenta llevar á este gente asalariada, soldados mercenarios, hombres que se vendan. Esto demuestra el juicio que tienen esos diputados provinciales de lo que debe ser y es el ejército español. ¿Por qué ha de permitirse á esos caballeros este concepto erróneo que han formado de la dignidad que deben re-

presentar los que, bajo los pliegues de la enseña gualda y roja, han de derramar por ella hasta la última gota de su sangre?»

¡Ay, filla! La enseña gualda y roja y la última gota de su sangre ¡qué mono!

«De dónde provienen las exageraciones catalanas? De qué esa soberbia? Ya lo hemos dicho: de haber obligado á los diez y seis millones de habitantes restantes de la Península á adquirir sus paños malos, á comprar sus tejidos inferiores á la producción similar del extranjero, al que se le ha cerrado las puertas en las fronteras para favorecer á esa privilegiada región, la que tal vez pueda tener buena parte de culpa por esto de la pérdida de nuestras provincias ultramarinas, y es la misma que cuando el norte-americano amenazó venir á nuestros puertos, insinuó su propósito de ante su sola vista, en arbolar la humillante bandera blanca de la rendición.»

Fins als parrafets anteriors ho hauriam pogut pendre a broma perque no hi podem fer més; alló de *gualda y roja*, y dels *soldados mercenarios*, sempre ens ha fet la mar de gràcia, però quan aquets *pastelas intangibles* tenen la suficient *quijada* per afirmar que Catalunya es la culpable de las pérdidas coloniales, alashoras, ens posém serios y ens convencém més y més, si convencens més fos possible, de que tenim rahó. Ab las sevas baladronadas quixotesques, ells ens la donan als ulls de tothom.

Y el final?, el final es d'or y purpurina. Llegeixin:

«Desde luego creemos que es completamente inútil lo que se proponen la Diputación provincial de Barcelona, á la que debe hacerse entender que su acuerdo implicitamente representa un atentado á la soberanía nacional que en ningún modo puede y debe tolerarse. Y si adelante se llevara, habría que adoptar una resolución más extrema, el tratar á Cataluña como lo que hace tiempo se merece, como país conquistado suspendiendo en ella todo cuanto puede representar un derecho al que por sus actos manifiestos de anti-españolismo no es digna.»

¡Barruts! ¿qué heu fet fins are sinó tractar a Catalunya com a un país conquistat? ¡habría que adoptar una resolución más extrema! ¿Quina?—Com no fos declararnos culpables pel sol fet de neixer a Catalunya ja no sabem qu'es més extremo.

Y si ho volem fer, ases de dos potas, ja podeu ferho, no volém pas res més nosaltres; tracteu-nos com a esclaus que á las horas arribará el moment de qu'els que encare no s'han donat compte de qui sou vosaltres, s'en adonguin y será tan forta la sotregada de Catalunya que potser d'un cop, fariam á trossos lo que tanta nosssa ens fá:

Las kabilas de Tartarins y Quixots que *arruinaban, arruinan y arruinarán* l'Estat espanyol.

K. Miró

Concursos de LA TRALLA

Certamen literari-gastronómich

COMPOSICIONS REBUDAS FINS EL

DÍA 9 DE DISEMBRE (ÚLTIM EN QUE S'ADMETEN).

Lemas: 63. Miseria, ífam y companyia sens límit.—64. Lo tauló del naufrach.—65. Ca'n Felip.—66. El consúm de plats.—67. Mots.—68. ¡Y té rahó!—69. Si donéu aquell pollastre juro que jo us ho diré.—70. Del natural.—71. Cor.—72. Deu respostas.—73. Parella.—74. ¡Es clar!—75. Rihém.—76. Madrid considerat com á cort y com á vila.—77. D'un clíxé de *La Esquella*.—78. *El triunfo de la morte*.—79. Estrella.—80. ¡Madrid! ¡jex!—81. Ja'm llepo'ls dits.—82. Ben dit y mal comprés.—83. *Scripta manent*.—84. Qui no plora no mama.—85. Gorro fregit.—86. La esquena drete.—87. ¡Visca LA TRALLA!—88. *El Estado soy yo*.—89. Del natural.—90. Madrid polítich.—91. (¿?)—92. Ben dit y mal comprés.—93. Llegiu y convenseu-vos.—94. *Castigat ridendo mores*.—95. Natural confusió.—96. De tamany natural.—

97. Gangas del ofici.—98. Extranyesas.—99. La més bruta y la més privilegiada.—100. ¡Abaix la sangonera d'Espanya.—101. Per la boca mor el peix.—102. Ho sé perque hi he estat.—103. ¿Qu'es Madrid?—104. Un complot.—105. Manera de fer diners.—106. ¡A quin punt hem arribat!—107. Com acabaran aquests pi...s.—108. Un partidari del os.—109. Donéumels á mi'ls capons que'm fan falta per Nadal.—110. La poma del Estat espanyol.—111. L'epigrama curt y salat.—112. Los capons farsits son bons.—113. ¿Un epigrama? ¡Allá val!—114. Per probarho, res s'hi pert.—115. Noy ¡dos capons!—116. Los epigramas son com los melons, verts, *¡an mal*.—117. Pels tirans, etc.—118. Xisto.—119. La vila del os.—120. Pensament funest.—121. Madrid es una olla, etc.—122. Reventada.—123. Hipócrita. S'han rebut dotze composicions més, que per diferents causas no poden entrar en concurs.

De can Solfas

Si, senyors; ja soch aquí. Servidor hi estat cassat pels carreters de LA TRALLA, usant del mateix procediment que ab el company de baluerna Xeixa Moixa; varen saver qu'en *mis tiernos años* era Primer del coro (*La inquietud musical solazante*) y aixó va bastar per venirme á emprendre y obligarme de quant en quant á deixar de fer magarrufas *varónicas*, al noble bruto per dedicarme á criticar als *músicaires, sonadors, sonaires y someras*; vaig acceptar l'encàrrech ab gust, perque la música es lo meu punt flach; y mirin: l'*afassió* ja'm ve de lluny; de marrech, els reys, em portavan timbals, trompetas, violins, acordeons, guitarras y panderos;—aquest instrument m'el tocava tot sovint la mare perque li feya *¡mal-de-cap*;—més grandet vaig apendre de solfa á *«La Juventud ensordecedora»*—una societat coral del carrer del Infern;—després em vaig casar ab una tal Cecilia,—la meva dona ¿saben?—de quina unió n'han sortit tres baylets més trem-pats qu'unas «Flors de Maig» y més dimonis qu'una fuga de *Bach*.

Y vetaqui que ja saben qui soch; al revés de jo que no sé qui son vostés, però aixó deu sé á causa de no havernos vist may y com que cada setmana—si al moll no hi há massa feyna—ens veurém las caras, ja'ns arribaré á conèixer; y are que dich de conèixer; el qu'está desconegut es en Frank Marshall; vaig anar diumenge al vespre al «Foment Autonomista Catalá» ahont s'hi celebraba una veïllada ab tots els guarniments, y vaig trobar-me ab que hi prenia part ¡Ave Mar....—lo qu'es ésser catalanista, desseguida ens torném clericals—bueno, ¡quin modo de tocar el tal Franck! ¡ab quina franquesa toca el piano! vaja noy, en Xeixa-Moixa els en paga cinch als qu'ho fan bé; passa pel Pla de Palacio y te'n pagaré un ral; t'ho mereixes com la senyora Werhle—que també figurava en el programa—qu'ens va cantar un bé de Deu de cansonetas que feya goig; las que també van fer molt goig, foren las germanas Pomar, cantant l'una y tocant el piano l'altre, un seguit de cançons de la terra ab la mar de garbo; y vetaqui qu'are he perdut el programa y no puch recordarme dels noms d'uns senyor y senyoras que van fer música catalana ab un devassall de sentiment que *ya ya*; ¡ah! també varen llegir versos, però jo no hi entench; crech que deurien ésser molt bons perque tothom aplaudia y'ls poetes no feyan més que saludar á dreta y esquerra.

Y prou, perque semblaria el Carreter Xerraire y jo soch molt reservat; un músich tot ha d'ésser ocellas (1).

Disposin com vulguin de son servidor.

EL CARRETER XISCLAIRE

La Campana, en el seu afany de fer el burro, las emprén contra els regionalistas lo dissapte pas-sat, declarant *intangible* la personalitat del bobo de la República, del *chiquitín Nicolás*.

¿Vegin com s'explica l'Eco de la farsa á propòsit dels dos milions que pensa votar l'imbécil jefe dels *minorios*, del Congrès.

«Han vist qu'en Salmerón, cedint al interés qu'en ell despertá la sort de las classes obreras desvalgadas, s'inclinava en favor de la subvención, y els regionalistas s'han apresurat á declarar que no volentla Barcelona, y sent en Salmerón diputat per Barcelona, no podia votarla.

En aquest punt s'han atrevit á ficarse en el nostre terreny, y d'ell els hem d'expulsar, encare que sigui á empentas.»

En primer lloch, es completament fals que á n'en Salmerón li despertí interés la sort de las classes obreras; si aixó l'interessés, en lloch de fer l'ase á Madrid ab la *obs-tinación* se cuydaria de venir á Barcelona á defensar els interessos dels obrers de *debó*, que pateixen baix el jou del cap de colla de

(1) Aixó no vol dir que l'Odón hagi d'ésser molt músich.

Fraternitat Republicana. Parlém del mossos de café, villanament explotats pels demòcratas com el *chiquitín Nicolás*.

Y en segón lloch, alló de las empentas, si es un símbol... mira Roca, no te'n vagis de la *muy*, perque per el carrer de Corts s'han perdut varias garrotadas, ves que no las trobis tu.

Y segueix La Campana:

«En primer lloch no tenen autoritat per exigir res á n'en Salmerón els que no van votarlo. Foram nosaltres, els republicans, els qu'en tot cas, podriam dirli lo que'ns semblés.»

Aixó es molt nou, ¿es á dir que la Barcelona que representa en Salmerón sols es compon de 35,000 ànimas?

Donchs aixis tenim rahó els que sostenim que la candidatura unitaria, no representa á Barcelona, perque aquesta ciutat ne té moltes més d'ànimas... y algunas de canti, per exemple, tu, ex-trifáceo.

«Peró'ls republicans, fins els que puguin apreciar desfavorablement la concessió de la subvención á Madrid, deixarán qu'en Salmerón obri á conciencia y en plena llibertat, y aprobaran sempre la seva conducta. No hi há un sol republicà barceloní que tingui la pretensió de fer anar ab caminadors al ilustre repúblic, ab qual representació la nostra ciutat se considerará sempre molt honrada.»

¡Molt bé! y ¡visca la llibertat! Els que sostenen qu'el Pare Sant no es infalible, are ens volen fer empassar la *infalibilitat* del gran tribuno.

Perque, ja ho veuen, ho diu La Campana, no hi há cap república que pugui trobar mal fet lo que fassi l'amo.

Meno.

¿Quedém que aixó es absolutisme? ¿oy? Seguíem:

«Y després, plantejat l'assumpto en el terreny polítich en que l'han colocat els regionalistas, per aquesta ni per cap altra qüestió semblant, estém disposats ara ni may á rompre la unitat republicana. Ni per dos milions, ni per vint, ni per descents, ni per tot l'or de la terra. Aixó may.»

Bestiesa mil y pico, ¿ahont es la unió? ¿Qu' n fa de temps que se'n ha anat en orris. Y ultimament, la unió no pot existir, perque si en Salmerón vota lo dels dos milions, en *Alejandro* deixa de reconèixer com á quefe.

¿Per qué?

Perque l'emperador dels cacahuets ha promés votar en contra.

Potser no ho sabias aixó ¿oy, Roca?

Donchs es cert, tan cert com que tu ets un ximple ab molta mala fe, y els teus lectors una colla de bens ab molta llana...

Y prou.

Llegim en un prospecte:

«Obra nueva. En armonía con el infinito ó plenitud de paz, poder y abundancia.»

¿Tot aixó deurá ser quan puji la república, veritat?

¡Ja som á Sans!

El Tribunal de l'Inquisició Lerrouxista ha posat á LA TRALLA en l'Index de las publicaciones prohibidas.

Mil mercès doném á las ànimas esquivadas que procuran fer interessant al nostre setmanari, ensemps que donan á conèixer al poble, l'absolutisme de la secta republicana caci-quista.

A Sans procuran fer desapareixer els setmanaris catalanistas perque no arribin a mans del poble. A Barcelona han lograt que alguns kioscos amaguin *Cu-cut* y LA TRALLA. Té tanta forsa la rahó de la doctrina de La Campana y de La Esquella, que s'han de batre ab armas tan miserables com las que deixem apuntadas.

¡Quánta noblesa! ¡Y quin esperit de progrés y cultura el dels senyors republicans de llautó!

¡Y qué llanuts els babies que'ls segueixen!

Diálech cassat al vol:

—Hola noy, ¿ahont vas tan adelerat?

—A picar pedra á la redacció del *Noticiero*.

—¡Qué dius are!

—Volia dir á escriure á la Creu Cuberta.

—¿Cóm?

—¡A escriure á la redacció del *Noticiero* y després á picar pedra á la Creu Cuberta!

—¡¡Ah!!

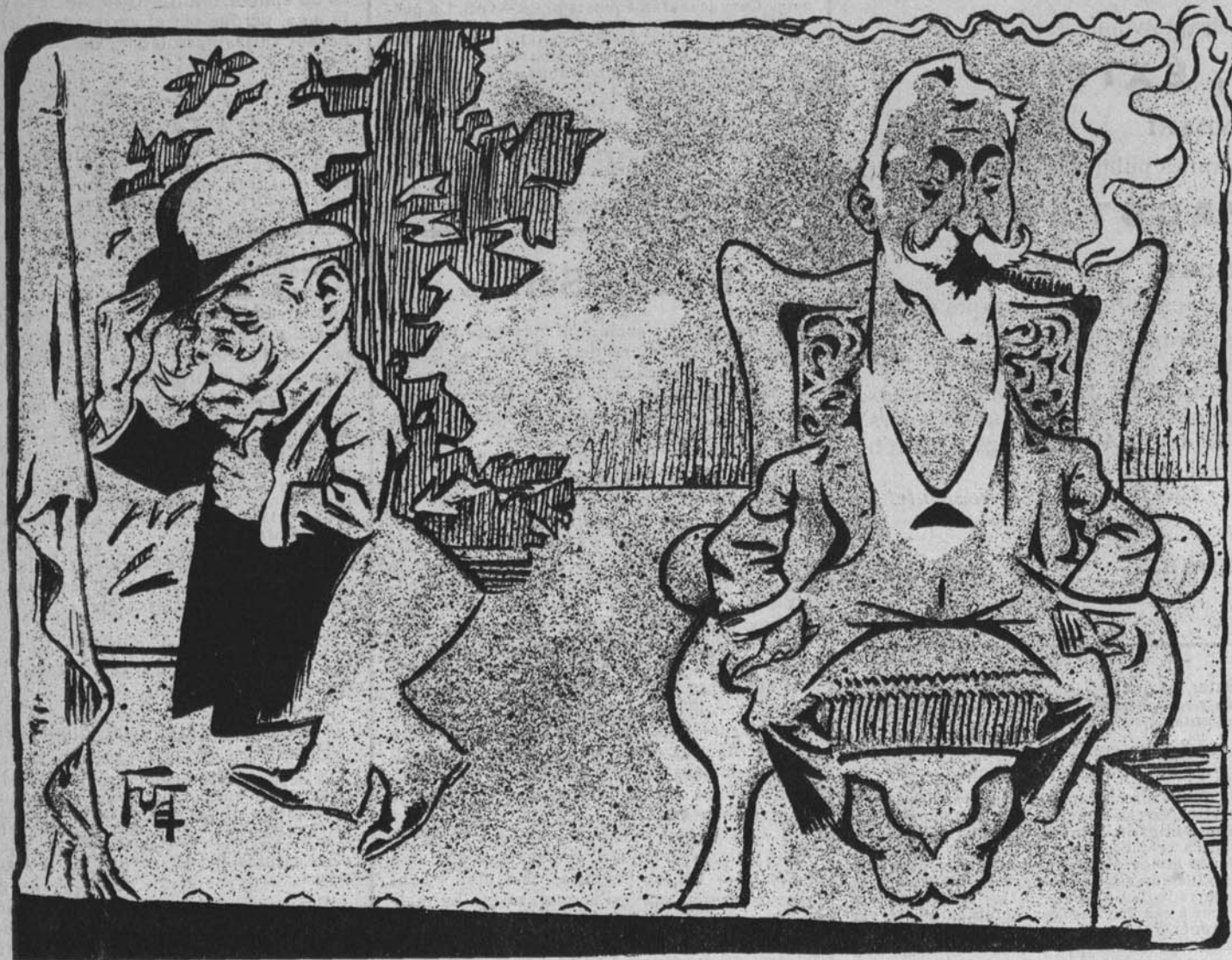
—L'estúpit P. del O. diu al fi de la crónica de la setmana passada que, si en Pasqual Madoz visqués ara, els catalanistas el rebutjarian per foraster.

¡Tros de cóniam! No'ns has criticat cinquanta vegades y fins n'has fet burla de qu'en Guimerá sigui nascut á Canarias y de qu'el doctor Robert fos de Méjich?

La teva mala intenció contra Catalunya es tan gran, com el fàstich qu'ns inspira.

¡Y aixó que no ets foraster!

Teatre nacional

125ª representació de la tan aplaudida comedia: «Quitate tú que me pondré yo ó Camino del abismo.»

¡Ab quins homes d'estat compten els unitaris! Per que han de saber que'n Junoy es dels futurs ministres de la República. El primer decret que donarà serà el de subvencionar els *sifilcomios*.

¡Las jüergas que s'armaran en el ministeri!
¡No més faltava que's fes públich lo de Montserrat!

**

En Roca y Ruch enamorat de la seva calitat de trifáceo no s'ha pogut avenir a pèrdrela.

Are se'ns presenta ab un'altra cara tota humiliat y conciliadora en extrem.

Particularment demana que s'acabi la crua campanya que part de la premsa catalanista ha emprés per desenmascarar a n'ell y a sos amichs.

Lo que ha de fer es comensar per donar l'exemple rectificant totas las calumnias y embusterias que ha publicat contra 'l catalanisme, cosa fácil per ell, que sab de sobres que nostras ideas son més democráticas y més progressivas que las rancias de la República unitaria qu'ell defensa.

¡Apa, donchs, a comensar el *mea culpa* y potser... potser... ja t'ho direm d'aquí un quant temps.

**

¡El gran reclam! ¡Exit, éxit! ¡Le grand succès! ¡Le grand cri! ¡Le cri plus haut!

Grans mercés mereix la inconsutil minoria republicana. ¡Ella ha redimit la patria! ¡Ha caygut en Villaverde! ¡Ja estém salvats! ¡Ha pujat en Maura! ¡Hurra!!!

La feyna dels republicans centralistas ajudats dels federals (!) vergonyats y desvergonyits, mereix tota classe de felicitacions.

¡Centres republicans del 1er, 2on, 3er, 4t, 5t, 6e, etc., etc., a felicitarlos!

Els que no ho heu fet, ¿qué feu parats? Las portas de «La Perdida» teniu obertas. ¡Ala allá! ¡La República ho espera! ¡La República vos ho agrahirá! ¡La República ho mana! ¡Aaah!!!

CORRESPONDENCIA

A cavall.—Un avensat; Pep; Xiribech.

A peu.—Un obrer mitjé; Un pandoli; B.; Mano Carreter.

Pere Salóm y Morera.—No es propi pera nostre setmanari.

Carreter borni.—De la seva carta oberta nosaltres ne farem un gran plat... quan sigui la ocasió.

C. C. y C.—¿Qué no tenia tinta pera escriure?

Fidel Giró, impressor. — Carrer de Valencia, 233

—Els republicans centralistas fan *oubstrucción*!

—¿Y després qué?

—Donchs, mira... l'haurán feta.

—Els republicans de doble diuen que han fet caure a n'en Villaverde!

—¿Y després qué?

—¡Oh! Ha pujat en Maura.

—Els republicans absolutistas plantejan un altra debat polítich!

—¿Y després qué?

—Haurán fet uns quants discursos molt elocuentes.

—¿Y de la República y de la *revolución* que no se'n ocupan?

—¡Home, esperis, esperis, vosté va molt depressa! ¡Seguí!... ¡seguí!...

**

El diari de ca la Canalejas, *La Publicidad*, ens tira en cara ab la poca vergonya de que sempre ha fet gala, que si bé organisém mitings per protestar del atropell al notariat catalá, de la subvenció a Madrid, de l'imposició d'una llengua forastera en las escolas y per tot lo que sigan fuetadas pera la patria, en cambi no'ns preocupém de protestar per la subvenció a la Trasatlántica.

El diari del casto Junoy, que com totas las bagassas ha buscat la protecció indirectament dels quartels posant el seu domicili al costat d'un d'ells, ens tira en cara tot aixó y nosaltres ens embrutém preguntantli ¿y vosaltres que feu, que no n'organiseu cap?

¿No us deixa temps l'explotar la conciencia del obrer ab mitings electorals y l'explotarli la butxaca ab las *meriendas* democráticas?

¡Ja ho crech que no! Y menos are que us

dediqueu ab manyaguerias a fer senyors de calsas vermelles.

**

A Sans hi ha una *Familiar obrera* que serà tot lo familiar que vulguin pero que de democrática no'n té ni gota.

Y no s'ha d'extranyar perque son demòcratas a la manera del *Emperador del Paralelo*. ¡Visca la nostra llibertat! ¡Mori la llibertat dels altres!

L'*Orfeo de Sans*, en lo local de la societat «Ateneo de Sans», tenia de donarhi un concert de beneficencia y els del *Orfeo*, van tenir la candidesa de creure en la tolerancia y en la democracia de la *Familiar* y van envialshi un cartell pera quel fixessin en son local, però la *Familiar* ab tota la *familiaritat* del mon, va acordar... archivarlo.

No'ns sorpren perque la *Familiar obrera* té quelcóm d'*inconsutil* y aquesta *inconsutilitat* jun a la *familiaritat* fan... un *disbarat*.

Y hem acabat... per are.

**

En Miró s'ha tornat a exhibir en la *Esquella* y ab el primer dibuix ens endosa, com de costum, un altre timo artistich.

No'ns ha extranyat gens ni mica. ¡Que ha de fer el pobre xicot, sino seguir las petjadas del seu director, l'original autor de «La Criada» y eminent dramaturch senyor Roca y Ruch!

La llástima es que, com l'altra vegada, el tornarà a suspendre d'empleu y sou com si's tractés de'un sencill guindilla.

¡Roca y Ruch, no siguis crudel ab els teus colegas d'originalitats!

**

¡Mireu que de'aquest Junoy n'hi há un tip!

Es un Pantoja que no's deixa res per vert.

La mateixa hipocresia gasta per anar a la professó, com per menjarse mitja dotzena de capellans.

La vaga dels obrers de las arts del llibre

Llegint: «L'impremta de *La Esquella* y *La Campana* no volia accedir á las justas demandas dels obrers, y aquests es vegeren obligats á fer un quart de jornal de vaga. — Aixís se portan els *amigos del pueblo*».

Biblioteca "NOVA CATALUNYA"

Volums ¡A UN RAL!-Volum 2.º.

¡¡Obra Superhumorística!!

MONOLECHS

SORTIRA'L VINENT DIJOURS

per en POMPEYUS GENER

Volums en premsa y en preparació: Una obra d'en Rafel Folch y Capdevila, altre d'en Trinitat Monegal; *Rondallas*, per en Aureli Campmany; *Articles de temporada (Hivern)* y *Articles de temporada (Istiu)*, per en Manel Folch y Torres; altre obra d'en Pompeyus Gener; altre d'en Frederich Pujolá y Vallés; *Per la Rambla*, d'en Ramon Campmany; una obra d'en Emili Tintorer; altre den Albert Llanas y altre den Geroni Zanné.